

Informatie voor de raad

Onderwerp	-	Opvolging rekenkameronderzoeken
Portefeuillehouder	-	R.W.J. van Leeuwen (wethouder)
Domein	-	Staf
Contactpersoon	-	P. Everloo-Damman
Contactgegevens	-	p.everloo@dalfsen.nl
Openbaarheid	-	Openbaar

Behandeld in collegevergadering van
Behandeling in raadsvergadering van

3 juni 2025
23 juni 2025

Kernboodschap:

Het college van B&W stelt u voor kennis te nemen van 1. De Eindrapportage VIC 2024
2. De opvolging van de aanbevelingen uit rekenkameronderzoeken 2023 tm 2024.

Toelichting:

Op basis van de Gemeentewet artikel 212/213 en de financiële verordening art 19 is het College van B&W verantwoordelijk voor de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening en voor het daaraan ten grondslag liggende financiële beheer.

Jaarlijks wordt er een eindrapportage verbijzonderde interne controle door het college vastgesteld. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2024 wordt deze samenvatting met de gemeenteraad gedeeld. De conclusie en generieke aandachtspunten zijn in Hoofdstuk 4 vermeld.

Samenvatting Eindrapportage 2024:

- Uit de bevindingen blijkt dat de gemeente de meeste processen rechtmatig worden uitgevoerd en er grote stappen zijn gezet op het gebied van IT en procesmanagement (AO) beide zijn een belangrijke pijler om de basis op orde te krijgen en uitvoering te geven aan de ambitie uit het Intern controleplan 2024-2025.
- Er zijn doorlopende aandachtspunten bij het proces inkopen en verkopen en eenmalig bij de tariefcontrole bouwleges. Hiervoor zijn aanbevelingen opgesteld. Concerncontrol zal zich in 2025 richten op het proces verkopen om in control te komen bij deze kleinere debiteurstromen. Voor het proces inkopen zijn in 2024 acties ingezet om de score voldoende te kunnen verbeteren.
- De proceseigenaren geven periodiek een follow up voor de diverse aanbevelingen uit diverse interne en externe onderzoeken. Team Concerncontrol monitort tweemaal per jaar de opvolging van deze aanbevelingen en rapporteert deze in de Tussenrapportage VIC 2025 en Eindrapportage VIC 2025.
- De gemeentewet is per 2023 gewijzigd, artikel 185a Gemeentewet bepaalt: "Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven."

Er zijn 6 aanbevelingen gemonitord omtrent het rekenkameronderzoek Armoedebeluid. Daarnaast zijn er 8 aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek Risicomanagement en weerstandsvermogen. Ook is er een aanbeveling uit het rekenkameronderzoek Effectiviteit van het subsidiebeluid uit 2020 die nog niet was afgerond. De status van de aanbevelingen vindt u in de bijlage.

Financiën:
N.v.t.

Vervolg:
Het volgend overzicht ontvangt u medio 2026.

Bijlage:
1. Opvolging rekenkameronderzoeken 2023 t.m 2024
2. Eindrapportage VIC 2024 openbaar

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester
M. Sijbom

de gemeentesecretaris
H.J. van der Woude

Eenheid	Jaar	Onderwerp	Omschrijving	Eindrapportage 2024	Planning	Status
Domein Samenleving	2023	Informatievoorziening naar de raad	Betrek de gemeenteraad bij het inrichten van de informatievoorziening. Het is belangrijk dat de raad kan bepalen hoe en wanneer hij wordt ingelicht over zowel de inhoudelijke taakuitvoering als de voortgang op de doelen en indicatoren (die nog moeten worden vastgesteld). Kijk bijvoorbeeld ook eens hoe er in Den Bosch gewerkt wordt aan een monitor Sociaal Domein. Vanuit de filosofie dat Den Bosch datastad wil zijn, wordt daar nu ook gewerkt aan een monitor waarin alle data (ook kwalitatief) landt in een instrument met bijbehorende rapportages. Armoede is een complex onderwerp. Om de kaderstellende en controlerende taak goed uit te kunnen voeren, is naast voldoende informatie ook voldoende begrip van het thema nodig om deze informatie te duiden. De gemeenteraad kan zich, bijvoorbeeld in een expertsessie of in regionale bijeenkomsten (met ook onafhankelijke experts van buiten), beter laten informeren. Denk hierbij ook aan stages en werkbezoeken. Een interessante best practice is bijvoorbeeld ISD Bollenstreek. In de Bollenstreek werken vier gemeenten samen in het sociaal domein van de organisatie ISD Bollenstreek. De ISD heeft flink geïnvesteerd in het betrekken van de raad bij de uitvoering. Zo organiseren zij voor alle raadsleden regelmatig werkbezoeken en bieden zij stages aan voor raadsleden om mee te lopen bij de consultants van de schuldhulpverlening. Het is mogelijk om mee te lopen met de professionals en intakegesprekken of huisbezoeken bij inwoners mee te maken. Een dergelijke kijk in de keuken heeft ervoor gezorgd dat de raadsleden in de ISD Bollenstreek als een transparante organisatie ervaren die proactief informatie deelt, en waardoor zij bovenal gevoel hebben gekregen bij de uitvoeringspraktijk.	De nota bestaanszekerheid komt a.s. januari ter beeldvorming in de raadscommissie en daarna volgt dit ter vaststelling door de gemeenteraad.	Q1 2025	afgerond
Domein Samenleving	2023	Burgers proactief informeren	Zorg voor duidelijke en volledige informatie over de minimaregelingen en informeer inwoners proactief. Ondanks investeringen in communicatie is de informatievoorziening op de website niet altijd volledig en duidelijk. Zorg ervoor dat de informatie toegankelijk is voor alle inwoners, ook voor laaggeletterden. Een goed voorbeeld van een duidelijk overzicht is de website www.mindergeldzorgen.nl , die ontwikkeld is door een ervaringsdeskundige uit Nieuwleusen. Inwoners kunnen geen gebruikmaken van de regelingen als zij niet op de hoogte zijn van het bestaan ervan of als zij, bijvoorbeeld door onduidelijke informatievoorziening, een drempel ervaren bij het aanvragen ervan. Wijs inwoners daarom vaker op de inmaregelingen in het bestaande contact met de gemeente. Zorg er daarnaast voor dat informatie over de verschillende regelingen ook in andere talen beschikbaar is, zodat het voor mensen die de taal niet spreken makkelijker wordt om een regeling aan te vragen.	De nota bestaanszekerheid komt a.s. januari ter beeldvorming in de raadscommissie en daarna volgt dit ter vaststelling door de gemeenteraad.		afgerond
Domein Samenleving	2023	Behoeft inwoners i.r.t minimaregelingen	Ga na of de minimaregelingen nog aansluiten op de behoefte van inwoners en de nieuwe doelgroepen. De gemeente Dalfsen heeft verschillende minimaregelingen, maar het is niet duidelijk of deze nog aansluiten op de behoefte van inwoners, zeker nu er als gevolg van de stijgende kosten van levensonderhoud nieuwe doelgroepen ontstaan. Het huidige aanbod lijkt zich niet genoeg te richten op de lage inkomens en middeninkomens, merken zowel ketenpartners als inwoners zelf. Ook hier geldt daarom: gebruik kennis van de ketenpartners en inwoners om beter aan te sluiten op de doelgroepen. Waar is behoefte aan, waar zou deze groep bij gebaat zijn? Juist bij de nieuwe doelgroepen zullen maatwerkoplossingen en nieuwe regelingen gevonden moeten worden. Op dit punt zou het verstandig zijn om aan de ene kant hierover vragen te stellen in een klantvervalsonderzoek, maar aan de andere kant ook bij bijvoorbeeld een burgerpanel of door met de participatieraad en andere ketenpartners in gesprek te gaan.	De nota bestaanszekerheid komt a.s. januari ter beeldvorming in de raadscommissie en daarna volgt dit ter vaststelling door de gemeenteraad.	Q1 2025	afgerond
Domein Samenleving	2023	Inzicht doelgroep minimabeleid	Vergroot het inzicht in de (potentiële) doelgroep van het minimabeleid, de effecten van de regelingen en de klanttevredenheid. Vergroot dit inzicht door gebruik te maken van informatie die al bekend is bij de gemeente, zoals interne informatie, cijfers uit de Divosa Benchmark Werk en Inkomen en andere relevante onderzoeken. De gemeente Dalfsen is niet langer aangesloten bij de Divosa Benchmark Armoede en Schulden, maar zou dit kunnen heroverwegen, temeer omdat er dan ook vergelijkend inzicht ontstaat met gemeenten in de regio of in bijvoorbeeld dezelfde grootteklasse. Daarnaast kan de gemeente klantvervalsonderzoeken (laten) uitvoeren om de klanttevredenheid te meten.	De nota bestaanszekerheid komt a.s. januari ter beeldvorming in de raadscommissie en daarna volgt dit ter vaststelling door de gemeenteraad.	Q1 2025	afgerond
Domein Samenleving	2023	Doelmatigheid en doeltreffendheid	De gemeente Dalfsen kan meer in control komen door expliciet te monitoren op de doelmatigheid en doeltreffendheid van de doelstellingen op het gebied van armoedebeleid. Hiervoor is het dan wel nodig om nieuw beleid vast te stellen met SMART-doelstellingen (zie aanbeveling 1). Vervolgens is het zaak om ieder jaar de resultaten in beeld te brengen en per doelstelling te duiden welke middelen nodig zijn geweest om te komen tot realisatie. Hier kan tussentijds op worden gemonitord en gestuurd en achteraf op worden geëvalueerd. Als het gaat om middelen wordt primair de financiële investering verstaan, maar er kan ook gestuurd worden op capaciteit en kennis. Wanneer de gemeente deze stap heeft gezet kan zij overwegen om nog gedetailleerder te monitoren op doelmatigheid, niet alleen op het niveau van doelstellingen maar ook op het niveau van onderliggende activiteiten.	De nota bestaanszekerheid komt a.s. januari ter beeldvorming in de raadscommissie en daarna volgt dit ter vaststelling door de gemeenteraad.	Q1 2025	afgerond

Domein Samenleving	2023	Integrale visie op armoede	Zet bij de nieuwe beleidsnota in op een integrale visie op armoede en betrek hierbij ook inwoners. De gemeente Dalfsen heeft een traditie van het goed betrekken van de raad, ketenpartners en de participatieraad bij het formuleren van beleid. Onze aanbeveling is dan ook om straks in gesprek te gaan met de raad, ambtenaren, ketenpartners, maar óók met inwoners, zodat daadwerkelijk een brede visie op armoedebeleid gevormd kan worden. Zorg voor een breed gedragen definitie en formuleer hierbij ambities. Maak vervolgens een vertaling van de visie naar meer integraal beleid en vertaal dit ook naar heldere uitvoeringsplannen. Uiteindelijk worden de inwoners beter geholpen wanneer er een integrale visie is en de hulpvraag binnen een integraal kader wordt opgepakt.	De nota bestaanszekerheid komt a.s. januari ter beeldvorming in de raadscommissie en daarna volgt dit ter vaststelling door de gemeenteraad.	Q1 2025	afgerond
Concerncontrol	2024	Inbedding van risicomanagement en weerstandsvermogen in de organisatie	Het is essentieel om risicomanagement en weerstandsvermogen verder te integreren binnen de organisatie. Het bevorderen van risicobewustzijn is daarbij cruciaal. Dit in lijn met een doelstelling van het beleidskader. Het zou wenselijk zijn dat deze maatregelen leiden tot de situatie waarin risico's proactief door de organisatie aan concerncontrol worden gemeld.	De aanbeveling is meegenomen in de actualisatie van de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2025.	Q1 2025	afgerond
Concerncontrol	2024	Betrokkenheid van de afdeling financiën	Het is wenselijk dat alle betrokkenen bij het risicomanagementproces worden meegenomen in het proces van risico-inventarisatie en -analyse, inclusief de werking en voordelen van de Monte Carlo simulatie. Momenteel is de afdeling financiën niet direct betrokken bij de specifieke inschatting en beoordeling van risico's binnen het risicomanagementproces. Het is aan te bevelen om de financiële afdeling nauwer te betrekken bij deze inschattingen en beoordelingen, zodat financiële aspecten beter worden geïntegreerd in het risicomanagement. Dit geldt zowel voor de halfjaarlijkse risico-inventarisatie als voor de risicoparagraaf in raadsvoorstellen.	De aanbeveling is meegenomen in de actualisatie van de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen.	Q1 2025	afgerond
Concerncontrol	2024	Frequentie en aanpak van risico-inventarisatie	De huidige praktijk van halfjaarlijkse risico-inventarisatie binnen de gemeente Dalfsen komt overeen met vergelijkbare gemeenten. Het is aan te raden deze frequentie te handhaven. Echter bevelen wij aan om tweemaal per jaar een uitgebreide inventarisatie van de risico's uit te voeren, in plaats van alleen bij het opstellen van de begroting. Dat geeft een vollediger en actueler beeld van de risicosituatie als de jaarstukken worden opgesteld.	Deze aanbeveling is niet juist, de huidige praktijk is dat tweemaal zowel bij de begroting als jaarrekening per jaar deze inventarisatie wordt gemaakt.		afgerond
Concerncontrol	2024	Beoordelen van de ondergrens van het weerstandsvermogen	De huidige ondergrens van het weerstandsvermogen van de gemeente Dalfsen is aanzienlijk hoger dan van andere gemeenten in Nederland. Het is een politieke afweging of de ondergrens wel of niet wordt heroverwogen.	Vooralsnog is er geen aanleiding om de ondergrens te heroverwegen.	Q2 2025	afgerond
Concerncontrol	2024	Actieve betrokkenheid van raadsleden rondom risico's	Doordat de gemeente Dalfsen weinig effectuering van risico's heeft ervaren, bestaat de kans dat de raadsleden niet voldoende scherp blijven ten aanzien van risico's. Door het belang en de keuzes t.a.v. risico's expliciet te maken in raadsvoorstellen en te behandelen in de vergaderingen van de raadscommissie en raad, ontstaat er gelegenheid om dit onderwerp (periodiek) inhoudelijk te behandelen.	Vanuit het CMT zullen we aandacht vragen om bij college- en raadsvoorstellen de risico's goed in beeld te brengen.	2025	gestart
Concerncontrol	2024	Uitbreiding van de risicoparagraaf	De huidige risicoparagraaf in de jaarrekening en begroting is beknopt. Het is aan te bevelen om deze paragraaf uit te breiden door duidelijk toe te lichten hoe het risicobedrag tot stand is gekomen, inclusief een uitleg van de berekening van kans en impact.	Bij de eerstvolgende risico uitvraag gaan we beoordelen waar verbeteringen op het gebied van kans x impact en financieel effect inzichtelijker gemaakt kunnen worden.	Q3 2025	gestart
Concerncontrol	2024	Evaluatie van voorgedane risico's	Het is belangrijk om de risico's die zich hebben voorgedaan te evalueren. Hoewel de impact mogelijk gering lijkt, is het evalueren van deze risico's essentieel om herhaling te voorkomen en om het risicomanagementproces continu te verbeteren.	De aanbeveling is meegenomen in de actualisatie van de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2025	Q1 2025	afgerond
Concerncontrol	2024	Actualisatie van de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen	De kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen, geldig voor de periode 2020 tot 2023, dient geactualiseerd te worden voor de komende jaren. Wij adviseren om daarbij de doelstellingen in stand te houden. De (aanpak van) monitoring van het bereiken van de doelstellingen behoeft aandacht. De onderstaande aanbevelingen kunnen worden gebruikt bij aanpassing van de nota.	De aanbevelingen die zijn meegenomen in de actualisatie van de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2025.	Q1 2025	afgerond

Eindrapportage verbijzonderde interne controle 2024

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Stand van zaken	5
Bevindingen, uitkomsten audits	7
Conclusies & aanbevelingen.....	11

Inleiding

1.1 Inleiding

Als onderdeel van de reguliere P&C cyclus zijn in 2024 de interne controles uitgevoerd op het gebied van rechtmatigheid. Deze controles dienen enerzijds voor de accountantscontrole en anderzijds om verbeteringen door te voeren in de bedrijfsprocessen. De follow up van de aanbevelingen uit de audits van de VIC en accountant zijn geïntegreerd in het LIAS managementsysteem en worden twee keer per jaar gemonitord op opvolging. Dit verloopt via de Tussen- en Eindrapportage VIC.

1.2 Kaders Interne controle

Het wettelijke kader voor de interne controle is weergegeven in het normenkader. De belangrijkste kaders zijn:

Externe kaders

- BBV (Besluit Begroting en Verantwoording)
- BADO (Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden)
- Kadernota rechtmatigheid 2024 (commissie BBV)

Interne kaders

- Financiële verordening 2024
- Controle protocol 2023-2026
- Controle verordening 2024
- Het intern controleplan 2024-2025
- Het normen en toetsingskader 2024 (we vertalen dit naar de werkprogramma's per proces).

1.3 Rapportages

De accountant heeft in oktober 2024 de interim controle uitgevoerd, de bevindingen zijn gerapporteerd in een Boardletter en zijn besproken in een CMT vergadering met de portefeuillehouder, d.d. 9 december 2024. De tussenrapportage verbijzonderde interne controle is op 4 december 2024 besproken in het CMT en in december ook in het MT. Deze eindrapportage gaat na bespreking in het CMT d.d. 21 mei op route naar college.

Proceseigenaren worden regelmatig van bevindingen en fouten op de hoogte gesteld. Minimaal eenmaal per jaar vindt er een hoor- en wederhoor gesprek plaats met proceseigenaren. De verantwoordelijke managers en proceseigenaren worden via het managementinformatiesysteem op de hoogte gesteld van de bevindingen en kunnen hier opmerkingen plaatsen. Daarnaast wordt het eindrapport besproken in het MT.

1.4 Doelstelling

Interne controle heeft als doel om de kwaliteit en rechtmatigheid van de bedrijfsvoering te verbeteren en te verantwoorden. Via de interne controle komen we tot een gefundeerde oordeelsvorming omtrent de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de verantwoorde gegevens in de financiële administratie. Een goed opgezette Interne Controle is een belangrijke pijler waarop de gemeente Dalfsen in het kader van planning en control op moet kunnen steunen. Niet alleen voor wat betreft het controleren en

signaleren van tekortkomingen in de uitvoering, maar zeker ook voor het bijsturen en het afleggen van verantwoording. Het leereffect zal hierdoor worden versterkt. De ambitie is om de interne beheersing van de gemeente door te ontwikkelen van een rechtmatigheidsverantwoording naar een in control statement (ICS) op termijn, zoals opgenomen in het Intern controleplan 2024-2025, zie Z/24/731711.

1.5 Risicoanalyse

Het Intern controleplan is gebaseerd op een gemeente brede risicoanalyse. De risicoanalyse richt zich met name op de uitvoering van de financiële bedrijfsprocessen en is bedoeld om per proces vast te stellen of kan worden volstaan met een procesgerichte controleaanpak of dat aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden noodzakelijk zijn. De risico's worden benoemd en er wordt een inschatting gemaakt van oorzaak, gevolg en beheersmaatregelen.

De frauderisicoanalyse is doorontwikkeld waarbij proceseigenaren zelf aangeven welke beheersmaatregelen er getroffen zijn. Op basis hiervan zijn processen beoordeeld met een hoog, middel of laag risicoprofiel. Het werkprogramma is afgestemd op dit risicoprofiel en uit te voeren controlewerkzaamheden. Het doel is om te komen tot een efficiëntere controle.

In overleg met de accountant is de controle op mogelijke fraude in 2024 uitgebreid met diverse data analyse onderzoeken op bankgegevens en bijzondere mutaties.

Stand van zaken

2.1 Vorige aanbevelingen en Follow up t-

Er worden door de accountant en Concerncontrol aanbevelingen gedaan om de rechtmatigheid te kunnen verbeteren. Binnen de P&C cyclus wordt tweemaal per jaar de follow up gemonitord en gerapporteerd aan management en het college.

Er zijn in totaal 25 aanbevelingen in scope over de periode 2021 t/m 2025. Het betreffen openstaande aanbevelingen gedaan in verschillende onderzoeken. Deze onderzoeken betreffen naast de interne controle of accountant ook doelmatigheidsonderzoeken, rekenkameronderzoeken en onderzoeken in het kader van Interbestuurlijk toezicht door de Provincie.

Met bijna alle aanbevelingen is een start gemaakt met de opvolging of zijn al afgerond. In onderstaande tabel is dit schematisch weergegeven. Positief te noemen is dat met bijna alle nieuwe aanbevelingen voortvarend aan de slag is gegaan.

	niet gestart/ nieuw	gestart	afgerond /inactief	aantal
oud	0	5		5
2022	0	1	22	23
2023	0	6	28	34
2024	2	6	21	29
2025	2	3	2	7
totaal	4	21		25
	in scope			

In paragraaf 5.19 op blz.48 is een overzicht opgenomen van de 25 aanbevelingen die in scope zijn maar nog niet afgerond.

2.2 Planning

In onderstaande tabel staat de stand van zaken zoals opgenomen in het Intern controleplan 2024-2025. Het intern controleplan is geheel volgens planning uitgevoerd.

Jaar t is het huidig kalenderjaar, jaar t-1 is het vorig jaar, jaar t+ is het volgend kalenderjaar en jaar t-4 zijn de laatste 4 jaar.

Planning jaar t	Werkzaamheden 2024	status
1 ^e kwartaal	1) Uitvoering VIC-werkzaamheden over het 4e kwartaal jaar t-1; 2) Aanvullende werkzaamheden t.b.v. jaarrekeningcontrole jaar t-1; 3) Start volledigheidsaansluitingen jaar t-1; 4) Afronden hoor en wederhoor gesprekken jaar t-1; 5) Opstellen frauderisico analyse jaar t-1; 6) Aanvullende werkzaamheden t.b.v. jaarrekeningcontrole jaar t-1; 7) Opstellen spendanalyse inzake EU aanbestedingen t-4; 8) Follow up aanbevelingen stand oktober jaar t-1; 9) Tarievencontrole jaar t; 10) Actualiseren van het normenkader met doorvertaling naar het toetsingskader met recht, duur en hoogte bepalingen.	afgerond
2 ^e kwartaal	11) Opstellen Eindrapportage VIC jaar t-1; 12) Opstellen intern controleplan 2024-2025; 13) Opstellen risicomatrix per proces; 14) Follow up aanbevelingen stand jaarrekening ; 15) Beoordelen van procesbeschrijvingen in opzet, bestaan en werking of een procesgerichte controle mogelijk is; 16) Beoordeling M&O aspecten in procesontwerpen; 17) Opstellen betaalanalyse m.b.t inkoopfacturen jaar t-1;	afgerond
3 ^e kwartaal	18) Start systeemgerichte werkzaamheden; 19) Vervolg gegevensgerichte werkzaamheden; 20) Aanvullende werkzaamheden t.b.v. interim controle; 21) Start door ontwikkelen van de IC module in LIAS; 22) Werkplan ICT en AVG uitvoeren;	afgerond
4 ^e kwartaal	23) Vervolg systeem en gegevensgerichte werkzaamheden; 24) Follow up aanbevelingen stand september en maart t+; 25) Opstellen tussenrapportage VIC; 26) Hoor en wederhoor gesprekken;	afgerond
1e kwartaal 2025	27) Uitvoering VIC-werkzaamheden over het 4e kwartaal jaar t- 28) Aanvullende werkzaamheden jaarrekeningcontr. jaar t-1; 29) Start volledigheidsaansluitingen jaar t-1; 30) Opstellen frauderisico analyse jaar t-1; 31) Uitvoeren extra controles op frauderisico's 32) Opstellen spendanalyse inzake EU aanbestedingen t-4; 33) Follow up aanbevelingen stand maart; 34) opstellen VIC Eindrapportage 2024	afgerond
2e kwartaal	35) Afronden hoor en wederhoor gesprekken;	

Bevindingen, uitkomsten audits

3.1 Scores per proces

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten van de audits per proces opgenomen. Tevens is inzichtelijk gemaakt wat de scores over de afgelopen jaren zijn geweest. Gewerkt wordt met de volgende scores/kleuren:

Proces voldoet aan de gestelde eisen, weinig of geen verbeterpunten noodzakelijk	Proces voldoet bijna aan de gestelde eisen, enkele verbeterpunten noodzakelijk	Proces voldoet niet aan de gestelde eisen, meerdere verbeterpunten noodzakelijk
--	--	---

NB de scores 2024 zijn op basis van de uitgevoerde audits. Een leeg vakje betekend dat de audit niet is uitgevoerd. Op basis van risicogerichte controle vindt niet elke audit elk jaar plaats..

Proces	omschrijving audits	€ omvang		2022	2023	2024
1	Proces Treasury en liquiditeit	€ 935.000	Lasten			
2	Proces Lonen en salarissen	€ 25.802.000	Lasten			
3	Proces Grondexploitatie	€ 3.356.000	Baten			
4	Proces Inkopen en aanbesteden	€ 58.170.157	Lasten			
5	Proces Verkopen en kleine debiteurstromen	€ 405.000	Baten			
6	Proces Investerings	€ 5.795.000	Lasten			
7	Proces Sociaal Domein	€ 21.056.000	Lasten			
8	Proces Leerlingenvervoer	€ 859.000	Lasten			
9	Proces Subsidie verstrekking	€ 6.520.361	Lasten			
10	Proces Leges en rechten	€ 1.773.000	Baten			
11	Proces Art. 212/213 GW	€ 90.753.000	Lasten			
12	Proces Subsidiebaton inclusief Sisa	€ 11.467.000	Baten			
13	Proces Gemeentefonds	€ 90.753.000	Baten			
14	Proces ICT, gegevensverwerking					
15	Overige audits	€ 143.128	Baten			
16	Verbonden Partijen	€ 7.997.000	Lasten			

Nr.	Omschrijving audit	€ Omvang	2022	2023	2024
2	Proces Lonen en salarissen				
2.1	WNT				
2.2	WKR				
2.3	Journaalposten				
2.4	Lonen				
2.5	IT Audit				
3	Proces Grondexploitatie				
3.1	Tarieven				
3.2	Grond verkopen				
3.3	BIE				
3.4	Volledigheid				
4	Proces Inkopen en aanbesteden				
4.1	Factuurcontrole				
4.2	Spendanalyse 4 jr				
4.3	EU controle				
5	Proces Verkopen en kleine debiteurstromen				
5.1	Volledigheid				
5.2	Factuurcontrole				
5.3	Verhuuropbrengsten				
7	Proces Sociaal Domein				
7.1	WMO				
7.2	JZ				
7.3	PW uitkering				
7.4	Prestatielevering ZIN				
7.5	Tarievencontrole PW				
7.6	Kindregeling				
7.8	IT audit				

8	Proces Leerlingenvervoer			
8.1	Factuurcontrole			
8.2	Beschikkingen			
8.3	Volledigheid			
9	Proces Subsidie verstrekking			
9.1	Volledigheid register			
9.2	Beschikkingen			
9.3	Volledigheid vaststelling			
10	Proces Leges en rechten			
10.1	Tarievencontrole			
10.2	Bouwvergunningen volledigheid leges			
10.4	Belastingopbrengsten GBLT			
10.5	GBLT volledigheid			
14	Proces ICT, gegevensverwerking			
14.1	Werkplekinspectie			
14.2	AVG			
14.3	IT			
14.4	Autorisaties			
15	Overige audits			
15.1	Zwembadopbrengsten			
15.2	Fiscaliteit			
15.3	Kascontrole			

3.2 Tekortkomingen met financiële gevolgen

Proces	Financiële fout (voorwaardecriterium)	Tekortkoming in de jaarrekening 2024
4. Inkopen en aanbesteden	Er zijn 5 leveranciers dossiers die niet Europees zijn aanbesteed. In totaal is € 438.287 als onrechtmatigheid meegenomen. Van deze 5 crediteuren is er 1 nieuwe die door stapelen boven de grens uitkomt.	De fout m.b.t. het voorwaarden criterium is € 438.287 en boven de rapporteringsgrens en wordt meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
10. Leges en rechten	1. Bij de invoer van de tarieven v.d. bouwleges is een systeemfout gemaakt. De fout is vanaf oktober 2024 hersteld. 2. Bij de aansluiting van rijksdocumenten is een verschil van 10 geconstateerd, dit kan meerdere oorzaken hebben. De totale financiële fout bedraagt € 29.099	Via isolatie is de werkelijke fout bepaald op € 28.683 en wordt niet hersteld. De maximale fout is 416. Beide fouten zijn lager dan de rapporteringsgrens.
11. Artikel 212/213	Er zijn 3 ontvangen facturen >10k die in het verkeerde boekjaar zijn verwerkt. In totaal gaat het om € 41.309.	De fouten zijn tijdig hersteld.
12. Sisa uitkeringen	De financiële fouten m.b.t. de Sisa verantwoording zijn voor aanlevering aan de accountant hersteld daarom zijn deze niet opgenomen als een financiële fout in de tabel.	De fouten zijn tijdig hersteld.
15. Overig	Bij de kascontrole is een verschil van €15 geconstateerd. Dit is verwerkt als kasverschil.	Het kasverschil van €15 is lager dan de rapporteringsgrens.
Totaal 2024	€ 508.710	€ 467.401
Totaal 2023	€ 547.887	€ 352.995
Totaal 2022	€ 382.105	€ 329.052

* De rapporteringsgrens voor de jaarrekening is 1% van de begrote lasten inclusief stortingen in de reserves en bepaald op € 130.000.

Conclusies & aanbevelingen

4.1 Conclusies

Jaarrekening traject

De accountant heeft in haar concept accountantsverslag 2024 melding gemaakt van een soepel lopend jaarrekeningtraject. Bij aanvang van de interim controle zijn afspraken gemaakt over het traject 2024. In het ambtelijk en bestuurlijk overleg is door BDO waardering uitgesproken m.b.t. het jaarrekeningtraject.

Bevindingen audits

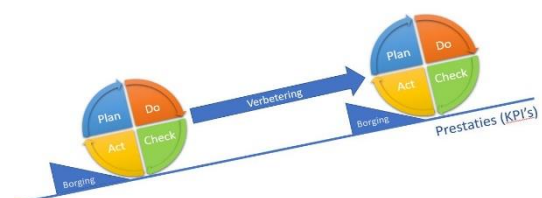
Uit het overzicht van de scores per proces blijkt dat op - basis van de uitgevoerde audits- er sprake is van een aantal positieve en negatieve ontwikkelingen ten opzichte van 2023. De detailbevindingen worden in de vertrouwelijke bijlagen in hoofdstuk 5 toegelicht.

De algemene conclusie die op basis van de uitgevoerde audits over 2024 te trekken is:

- De teamleiders als proceseigenaren zijn voortvarend met de aanbevelingen aan de slag gegaan wat resulteert in een beperkt aantal nog niet gestarte aanbevelingen;
- Het proces fiscaliteit m.b.t. de werkkostenregeling (WKR) is verbeterd maar blijft een aandachtspunt. Met name het grote aantal correcties die nodig waren voor boekingen zonder WKR codering maar wel een verstrekking zijn aan het personeel blijven een aandachtspunt.
- De bevindingen vanuit de ISAE verklaring van de salaris verwerking geven aanleiding om minder te toetsen. Dit is afgestemd met de accountant.
- Het proces subsidies scoort goed op getrouwheid door de aansluiting met het financieel systeem en het subsidieregister.
- De Sisa regelingen zijn de laatste jaren significant gestegen van 22 stuks in 2022 naar 30 in 2023 en in 2024 waren dit er 28. Daarmee zijn de controlelasten sterk gestegen. Op basis van een kosten baten analyse blijft een afweging wenselijk bij het aanvragen van subsidies. Het auditen is in 2024 efficiënter uitgevoerd.
- Uit de audit inkopen blijkt dat borging van het inkoopprocedures een doorlopend aandachtspunt blijft met grote rechtmatigheidsfouten tot gevolg. De vangnetconstructie in het normenkader die alle rechtmatigheidsfouten onder de EU grens uitsluit blijkt nodig te zijn om een goedkeurende jaarrekening te krijgen. Door uitvoering te geven aan het CMT besluit om de inkoopfunctie inclusief contractmanagement verder te professionaliseren kan een score goed op termijn mogelijk worden.
- Het verantwoorden van de opbrengsten die uit de kleine debiteur stromen is al langere tijd niet op orde en het is onbekend hoeveel baten we als gemeente missen.
- De tarievencontrole bij de bouwleges is door een stelselwijziging onvoldoende uitgevoerd en herstelacties bleken nodig te zijn.

4.2 Aanbevelingen

Door middel van de verbijzonderde interne controle wordt beoordeeld of de opzet, bestaan en werking van interne processen voldoende betrouwbaarheid geven om de rechtmatigheid te kunnen aantonen. Het geheel van eerste en tweede lijn controles vormt de interne beheersing van de organisatie. Door opstellen van aanbevelingen zijn verbeteringen door te voeren in de processen. Dit proces wordt schematisch in de figuur weergegeven als de Plan Do Check Act cyclus (PDCA).

Generieke aandachtspunten

De aanbevelingen worden per proces gegeven en gemonitord op opvolging. Daarnaast zijn er enkele organisatiebrede aandachtspunten.

Het contractbeheer en borging van de inkoopfunctie zijn doorlopende aandachtspunten. Er zijn belangrijke stappen gezet om een EU onrechtmatigheid te voorkomen. IT contracten worden via SSC beoordeeld en waar nodig via een software makelaar aanbesteed. Maar uit de spendanalyse over 48 maanden blijkt dat er nieuwe leveranciers zijn die de EU drempel overschrijden. Het advies naar inkopers van de gemeente is om meer gebruik te maken van de spendanalyses die SCC per kwartaal opstelt. Kijk daarbij niet alleen naar de eigen bestedingen over een bepaalde periode maar naar de gemeentebrede uitgaven. Door het stapelen van soortgelijke opdrachten c.q. CVP codes is dit het grootste risico op EU onrechtmatigheid.

In het betalproces zijn de prestatieakkoord en de registratie van aangegane verplichtingen een doorlopend aandachtspunt en uitvoering door de budgethouders **is onvoldoende**. Efficiëntie in het proces voor zowel betaling als functiescheiding is mogelijk als niet alleen de aangegane verplichting wordt geregistreerd maar de betaling er ook op wordt afgeboekt. Dit levert met name belangrijke stuurinformatie op voor de budgetten die wel of niet worden onder of overschreden.

Het advies naar budgethouders is ook om het aantal budgetbeheerders te verlagen en meer gebruik te maken van prestatieakkoord-verklaarders. Het doel dat hier mee bereikt kan worden, is dat er wel voldoende functiescheiding in het betaalproces zit maar de financiële kennis beperkt kan blijven. Verbeteren van de financiële kennis bij de budgetbeheerders en budgethouders zal ook een positieve invloed hebben op het grote aantal correctieboekingen die nodig blijken te zijn om te voldoen aan fiscale (BTW en WKR) en BBV voorschriften.

Zoals uit het score overzicht (zie blz. 9) blijkt is het aantonen van de volledigheid van kleine debiteur stromen al langere tijd als onvoldoende beoordeeld. Het advies aan budgethouders is dan ook zorgen voor een afdoende controle in het lijnproces waarbij per debiteur stroom de aansluiting tussen het bronbestand en I Financiën geborgd en gecontroleerd wordt zodat ook de verantwoording hierover getrouw kan zijn in de jaarrekening.

Beoordeel of bij nieuwe subsidie aanvragen, die onder de SISA verantwoording vallen, de jaarlijkse controle kosten voor de verantwoording opwegen tegen de te ontvangen baten. De controlekosten komen jaarlijks terug en zijn naast de interne uren ook de externe accountantskosten die per sisa regeling in rekening worden gebracht.

Hoewel de AVG binnen de processen voldoende aandacht krijgt en afgeschermd worden blijkt dat er ook veel data met persoonsgegevens buiten de reguliere bronnen wordt bewaard. Het dringend advies is om organisatiebreed na te zien waar opslag nodig is en wie daar toegang tot heeft.

4.3 Ontwikkelingen IC

2 jaar Rechtmatigheidsverantwoording college

Als gevolg van de wetswijziging in de gemeentewet legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over de rechtmatigheid. Waar de accountant eerder een verklaring afgeeft over zowel de getrouwheid (juistheid en volledigheid) van de geboekte baten, lasten en balansmutaties, als over de rechtmatigheid daarvan, vervalt dat laatste. Met deze ontwikkeling wordt beoogd dat het college het beleid voor zowel doeltreffendheid en doelmatigheid ook de rechtmatigheid verantwoord bij de jaarrekening. In 2024 is de kadernota rechtmatigheid aangepast om gemeentes nog meer duidelijkheid te geven waaraan de collegeverantwoording aan dient te voldoen. Het opstellen van deze verantwoording over 2024 is efficiënter verlopen dan in het eerste jaar.

Jaarrekening traject

De accountant heeft in haar accountantsverslag 2023 de volgende melding gemaakt over het proces tot totstandkoming jaarstukken:

Vorig jaar hebben wij gerapporteerd over het complexe proces van de jaarrekeningcontrole. De complexiteit/weerbaarheid in het proces werd veroorzaakt door personele uitdagingen als gevolg van vertrek en ziekte. Op het domein dienstverlening is het hoge personeelsverloop opgevangen door structurele invulling, onder andere ten behoeve van het proces voor de totstandkoming van de

jaarstukken 2023. Gemeente Dalfsen heeft daarmee in 2023 meer invulling kunnen geven aan de structurele bezetting, tegelijkertijd is wel kennis en ervaring weggevallen en blijft de kwetsbaarheid een aandachtspunt. Vanuit onze kant blijft de planning krap, in goede samenwerking met de organisatie is de controle tijdig afgerond. Wij waarderen de samenwerking en ervaren de samenwerking als prettig en constructief met het domein dienstverlening in de voorbereiding, uitvoering en afronding van de controle. Wij zien dat ten opzichte van voorgaand jaar significante stappen zijn gezet richting verbetering, waarbij verdere verbetering op de kwaliteit en interne review mogelijk is.

Voor volgend jaar vragen wij bij gemeente Dalfsen aandacht voor het behouden van de structurele bezetting van het team, het waarborgen van kennis en oog houden voor het maken van reële afspraken voor de raad, organisatie en ons als accountant.

Het jaarrekening traject 2024 is efficiënter verlopen dan in 2023 en wordt later met de accountant geëvalueerd.

Aanpassing wettelijke goedkeuring tolerantie

Vanaf boekjaar 2025 wordt de wettelijke controlegrens voor de accountant verhoogd van 1% naar 2%. Fouten en onzekerheden moeten bij elkaar opgeteld (gaan) worden. Risico op een niet goedkeurende controleverklaring neemt daarmee toe. De controleverordening zal daarop nog worden aangepast.

Rekenkameronderzoeken

Artikel 185a van de gemeentewet is gewijzigd waarbij het college de raad jaarlijks een overzicht stuurt van de gedane voorstellen van de Rekenkamer en de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven. De opvolging maakt deel uit van de reguliere IC rapportages en het is verplicht om de raad te informeren. In 2023 is het armoedebeloid door de Rekenkamer onderzocht. Voor 2024 is het risicobeloid en weerstandsvermogen onderzocht en voor 2025 staat de energiebesparingsplicht voor bedrijven op de planning.

Project basis op Orde (BOO)

In 2023 zijn een aantal projectgroepen aan het werk gegaan in het kader van de organisatie ontwikkeling "Samen voor elkaar". Het project Basis op Orde is afgerond en in de lijn belegd bij domein Dienstverlening. Er is een CMT voorstel opgesteld en in dit voorstel is aangegeven wat er voor nodig is om de Administratieve Organisatie (AO) op orde te krijgen en te houden. Binnen het management is groot draagvlak voor het opnieuw opzetten van de AO. Er is in juni een externe projectleider aangetrokken die voortvarend aan de slag is gegaan en het project heeft afgerond. In de perspectiefnota 2025 is budget vrijgemaakt voor een structurele invulling zodat de AO structureel is geborgd. Engage is gekozen als tooling instrument daarvoor worden 9 analisten opgeleid die niet alleen processen kunnen beschrijven maar ook evalueren en "Leanen".

Er zijn op dit moment 25 processen beschreven en gepubliceerd, 35 zijn er gestart en 47 worden z.s.m opgestart. In totaal zijn er 107 processen in scope en gemonitord op opvolging. Naast het auditen van de VIC processen zal in 2025 gestart worden met het toetsen van de andere processen zodat ook hier de PDCA cyclus voor continu verbeteren geborgd wordt.

Onderzoek Maatschappelijke passen

Het uitkeren van leefgeld voor vluchtelingen, zonder bankrekening, gaat via de maatschappelijke passen die door onze huisbankier (BNG) zijn verstrekt. Over boekjaar 2024 dient te worden verantwoord dat het gebruik voldoet aan de eisen en verplichtingen die de BNG in de overeenkomst heeft gesteld. Inmiddels heeft dit onderzoek plaatsgevonden en de bevindingen zijn in het proces Treasury vermeld.

VIC functie

Met ingang van 1 juni 2025 wordt er een nieuwe medewerker ingewerkt als IC-er. De kwetsbaarheid van de VIC functie wordt daarmee ondervangen en de formatie-uren weer volledig ingevuld.